

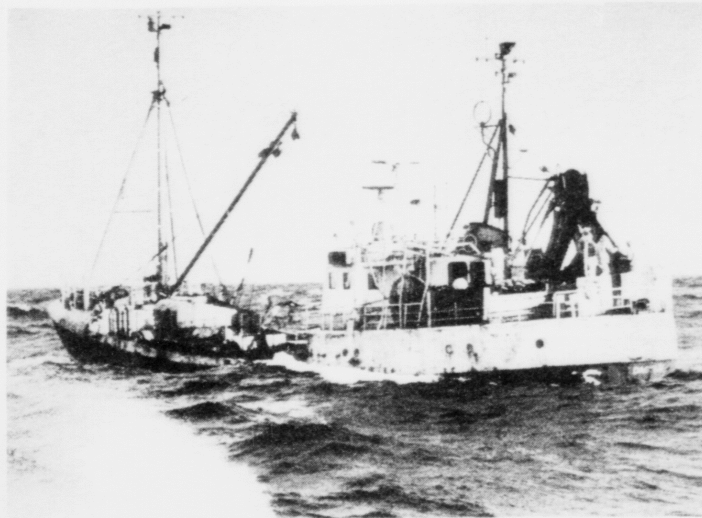
Andras Kristiansen, fiskifrøðingur:

Fiskivinnan má stýrast

Treytin fyri at fáa sum mest samfelagsbúskaparlaga burtur úr fiskastovnunum er, at samansetingin av veiðuorkuni er røtt, t. v. s. at rætta nøgðin av skipum, fiskitíð, teknologi og mansskapi verður brúkt.

Hesum er tað, stýrinign av fiskivinnuni skal miða ímóti, sigur Andrias Kristiansen, fiskifrøðingur í grein í bókini »Fiskirannsóknir«, sum júst er útkomin. Vit prentaðu fyrsta part av hesi greinini í seinasta blað og halda á í dag og leygardagin.

Í dag skrivur hann um lívfrøðilig og búskaparlig tiltøk til tess at minka um trýstíð á fiskastovnarnar og at fáa rætta flotan

Lívfrøðilig tiltøk

Friðað øki

Tað hevur verið sera vanligt at friða øki í longri ella styttri tíðarskeið. Talan kann vera um at friða t.d. uppvakstrarøki ella gýtingarøki, t.v.s. at fyrbygja at ávisir partar av fiskastovnunum verða troyttir ov nógv. Har umframt hevur endamálið ofta verið at skilja ymiskar reiðskapir frá hvørjum øðrum. Her hjá okkum eru nógv dømi um, at øki eru stongd fyri trolveiðu men ikki fyri húkaveiðu. Annað endamál við tilikum tiltøkum hevur eisini ofta verið at avmarka ta samladu royndina (ikkí skipatalið) (Cunningham et al. 1985).

Tá uppvakstrarøki og øki, har smáfiskur stendur tættur, verður friðað, verður miðað ímóti at økja um ta lívfrøðiliga framleiðsluna í fiskastovnunum og somuleiðis um úrtøkuna. Verður fiskurin tikin ov smáur, fæst ikki so stór heildarveiða, sum møguleiki annars er fyri. Er endamálið størst heildarveiða, kann hetta vera eitt munagott tiltak. Búskaparlaga kann tað eisini tykjast skilagott, men hetta er tó treytað av, at fiskurin, tá hann seinni verður fiskaður, gevur minst somu inntøku, sum um hann varð fiskaður í tí friðaða økinum (Frost og Løkkegaard 1981).

Vanligt hevur verið at friða gýtingarøki; t.d. hevur stórir partur av Norðhavinum verið friðaður

fyrir trol og gørum í vár-tíðini. Grundgevingin fyri slíkum tiltøkum hevur verið, at fiskurin má fáa frið í gýtingartíðini; væntandi er, at tá kemur meir undan.

Fiskifrøðingar hava tó ikki kunnað vist á, at so er fyri botnfiskastovnarnar undir Føroyum (Hoydal 1974). Eitt annað endamál við hesum reguleringunum man tó ofta hava verið at forðað fyri, at ov nógv verður veitt, t.v.s. at minka um veiðutrýstíð, sum tað verður sagt. Í gýtingartíðini stendur fiskurin tættur, so nógv kann vera at fáa. Ført hevur verið fram, at sleppur serliga trolarflotin at royna ótarnaður er vandi fyri, at stovnarnir verða ovveiddir. Tá gýtingarøkið verður stongt fyri trolveiðu, verður ein stórir partur av flotanum útiðstýrt frá at fiska, tá fiskurin kann takast á ódýrasta hátt. Í staðin má hesin flotin fara at royna aðrastaðni, har úrtøkan ikki er so góð, ella hann verður lagdur hesa tíðina. Búskaparlaga merkir hetta, at bannað verður at fiska, har tað lønar seg best.

Sum nevnt oman fyri, er eitt annað endamál við

Heildarkvotur eru effektivar at fyrbygja, at ov nógv verður fiskað, men hetta er tann reguleringshátturin, sum minst skil er í samfelagsbúskaparlaga